

## Stasjonsforsøk om musikk

Man kan gjøre mange morsomme eksperimenter med musikk som kan egne seg til stasjonsforsøk i klasserommet. Lag ni stasjon med forsøk om musikk som elevene kan prøve seg på: Lag en begertelefon, lag lyd med en linjal, eksperimenter med kirkeklokker din egen spilledåse, prøv en stemmegaffel i både luft og vann, lag lyd med et vinglass, lag en rørtelefon og lag lyd med ballonger.

AV GRO WOLLEBÆK, RESSURSLÆRER FOR NYSGJERRIGPER | PUBLISERT 28. MAI 2024 | OPPDATERT 10. MARS 2025

Skriv ut alle eksperimentene og legg dem på hver sin stasjon i klasserommet. Del elevene opp i grupper og la dem forsøke seg på de ulike stasjonene.

### Begertelefon

#### Lag begertelefonen

1. Finn to pappkrus eller plastbeger.
2. Lag et lite hull i bunnen av hvert beger med en spiker.
3. Tre en bomullshyssing gjennom hullet i det ene begeret.
4. Lag en knute i enden av tråden på innsiden av begeret for å sikre den.
5. Gjenta prosessen med det andre begeret.

#### Gjennomfør eksperimentet

1. Ta med en læringsvenn og gå ut i entreen eller ut i skolegården.
2. Strekk hyssingen stramt mellom dere.
3. En av dere tar begeret inntil øret. Den andre snakker lavt inn i sitt beger.

#### Observer og diskuter

1. Hva skjer hos den som holder begeret inntil øret?
2. Hvorfor tror du dette skjer?

### Linjal-lyd

**NB! Vask linjalen din både før og etter bruk.**

#### Oppgave 1

1. Hold linjalen din mellom leppene.
2. Dunk forsiktig i enden av linjalen med en blyant.
3. Observer hvordan lyden blir.

#### Oppgave 2

1. Hold din linjal mellom tennene.
2. Dunk forsiktig i enden av linjalen med en blyant.

#### Observer

1. Hører du en forskjell mellom de to forsøkene?
2. Hvorfor tror du det er slik?

### Kirkeklokker

## **Ta to stålskjeer og bind en hyssing til hver.**

1. Hold en ende av hyssingen i hver hånd.
2. Snurr tråden rundt hver pekefinger.
3. Heng skjeene ned foran deg og la de to skjeene dunke mot hverandre eller i for eksempel en stol.

## **Spørsmål**

Hva skjer når skjeene dunker mot hverandre?

## **Fortsett med eksperimentet**

1. Ta hendene dine opp til ørene, sørg for at hyssingen ligger inntil ørene og at trådene henger fritt ned foran deg.
2. Dunk de to skjeene mot hverandre eller mot en stol.

## **Observer og reflekter**

1. Hva skjer?
2. Merker du noen forskjell i lyden?
3. Hvorfor tror du det er slik?

## **Spilledåsen**

### **Oppgave 1**

1. Hold den manuelle spilledåsen med sveiv i hånden.
2. Sveiv på den lille sveiven.
3. Hvordan er lyden fra spilledåsen?

### **Oppgave 2**

#### **Legg spilledåsen på et bord og sveiv på sveiven.**

1. Hvordan er lyden fra spilledåsen nå?
2. Hva tror du skjer når lyden endres?
3. Hvorfor tror du denne endringen skjer?

### **Oppgave 3**

#### **Legg spilledåsen på forskjellige overflater og spill på den.**

1. På hvilken overflate synes du det blir best lyd?
2. Hvorfor tror du det er ulik lyd fra ulike overflater?

## **Stemmegaffel**

### **Oppgave 1**

1. Ta en stemmegaffel og hold den rundt skaftet.
2. Slå gaffelbenene forsiktig mot bordkanten.
3. Løft deretter stemmegaffelen og hold den nær øret ditt og lytt.

Hva skjer? Hvorfor skjer dette?

### **Oppgave 2**

1. Ta stemmegaffelen i skaftet og slå gaffelbenene forsiktig mot bordplaten.
2. Sett deretter den runde knotten i enden av skaftet ned mot bordplaten.

Hva skjer? Hvorfor skjer dette?

Stemmegaffel i vann

**Finn frem en bolle med vann og en stemmegaffel.**

Gjennomfør forsøket

1. Hold stemmegaffelen i skaftet.
2. Slå forsiktig stemmegaffelens gaffelben mot bordkanten.
3. Senk deretter raskt de to gaffelbenene ned i vannet i bollen.

Observer

- Hva skjer?
- Hvorfor tror du dette skjer?

Vinglass

**NB! Når du er ferdig med forsøket, husk å tømme vannet ut i vasken, slik at glassene er klare til neste person.**

Instruksjon

1. Ta 2 vinglass og fyll dem med litt vann.
2. Fukt pekefingeren med vann og stryk forsiktig rundt den øverste kanten på vinglasset.

Oppgave

1. Få det ene glasset til å spille en lys tone.
2. Få det andre glasset til å spille en mørk tone.

Spørsmål til refleksjon

1. Hva må du gjøre for å endre tonen i glassene?
2. Hvorfor tror du tonen endrer seg slik?

Rørtelefon

Instruksjon

Ta en hageslange og strekk den så langt du kan gjennom dører og inn på for eksempel et grupperom eller så kan du gjøre dette ute i skolegården.

Gjennomfør eksperimentet

1. To elever står ved hver sin ende av en hageslange.
2. En elev snakker lavt inn i den ene enden av slangen, mens den andre lytter i den motsatte enden.

Observer

- Hva skjer?
- Hvorfor tror du dette skjer?

Ballong-lyd

**NB! Kun en ballong per elev.**

Ved hjelp av en ballong skal du nå lage to forskjellige lyder, en lys lyd og en mørk lyd.

## Instruksjon

1. Hva må du gjøre med ballongen for å få til hver av disse lydene?
2. Bruk ballongens åpning og tut til å lage ulike lyder. Beskriv trinnene du tar.

## Refleksjon

Hvorfor tror du endringer i hvordan du beveger ballongens åpning gir forskjellige lyder?

---

Meldinger ved utskriftstidspunkt 3. april 2025, kl. 01.47 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.